

Kodin PALOTURVALLISUUS

Sisällysluettelo

Paloturvallista arkea jokaiseen kotiin	3
Alkusammutusvälineet ja niiden käyttö	4
Turvallinen ja siisti koti	5
Keittiön paloturvallisuus	6
Grillaus – kaasu-, hiili- ja puugrillit.....	7
Sähkölaitteet ja akut.....	8
Saunan turvallinen käyttö	9
Tulisijat ja nuohous.....	10
Pidä porraskäytävät vapaina tavaroista	11
Kynttilät, tuikut ja ulkotulet.....	12
Toiminta tulipalossa	13
Opeta ja harjoittele turvallisuustaitoja lasten kanssa	14
Varaudu erilaisiin häiriöihin ja kriiseihin	15
Suomessa on aina varauduttu myös väestönsuojeluun	16

Paloturvallista arkea jokaiseen kotiin

Turvallinen koti on tärkeä meille kaikille. Tunne paloturvallisuuden perusasiat ja varaudu myös onnettomuustilanteisiin – näin luot itsellesi ja perheellesi mielenrauhaa.

Kädessäsi on Uudenmaan pelastuslaitosten yhdessä tuottama kodin paloturvallisuusopas, josta löydät tärkeimmät vinkit. Tutustu niihin yhdessä perheesi kanssa.

Ennaltaehkäise tulipalot:

- Varmista, että kodissasi on riittävä määrä palovaroittimia ja pidä ne kunnossa testaamalla säännöllisesti. Vuodesta 2026 alkaen taloyhtiöt ovat vastuussa siitä, että asunnoissa on riittävä määrä palovaroittimia.
- Tunne poistumisreitit ja pidä kulkuväylät esimerkiksi eteisestä ulos esteettöminä.
- Pidä alkusammutusvälineet helposti saatavilla ja opettele käyttämään niitä.
- Älä jätä kynttilöitä tai avotulta palamaan ilman valvontaa.
- Käytä vain ehjiä sähkölaitteita.
- Kun laitat ruokaa, ole paikalla ja valvo.
- Älä tupakoi sisällä.

Jos tulipalo syttyy:

- yritä sammuttaa se alkusammutusvälineillä, mutta älä vaaranna omaa turvallisuuttasi.
- pelasta asunnossa olevat.
- sulje ovet ja ikkunat, poistu sitten asunnosta.
- soita hätänumeroon 112 ja noudata saamiasi ohjeita.
- siirry turvalliseen paikkaan ulos ja varmista, että palokunta pääsee palopai-kalle.
- huolehdi, että pelastusajoneuvot pystyvät käyttämään kiinteistön tai talo-yhtiön pelastustietä.

Jos haluat kysyä paloturvallisuus-asioista, ole yhteydessä päivystävään palotarkastajaan. Yhteystiedot löytyvät alueemme pelastuslaitosten verkkosivuilta www.pelastustoimi.fi

Turvallista arkea!

*Helsingin, Itä-Uudenmaan,
Keski-Uudenmaan ja
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokset*

Alkusammutusvälineet ja niiden käyttö

Alkusammutustaito on tärkeä taito, jolla voit pysäyttää alkavan tulipalon ja ehkäistä isommat aineelliset vahingot, jopa kotisi tuhoutumisen.

Jos kodissasi syttyy palonalku, yritä aina ensin sammuttaa se alkusammutusvälineillä. Ellei se ole mahdollista, sulje ovet ja ikkunat, poistu ripeästi ja soita 112.

Tärkeimmät alkusammutusvälineet ovat sammutuspeite ja käsiammutin. Myös vesisanko ja puutarhaletku voivat tietyissä tilanteissa sopia palon alun sammuttamiseen. Sammutuspeitteitä löydät isoimmista ruokatavarakaupoista ja käsiammuttimia mm. rautakaupoista.

Turvallinen ja siisti koti

Tavaran paljous ja kaaos voi olla paloriski. Siivoa säännöllisesti ja poista turhat tavarat.

- Puhdista sähkölaitteisiin ja kodinkoneisiin kerääntynyt pöly säännöllisesti. Pölyntyneen laitteen kuumeneminen voi sytyttää tulipalon.
- Pidä kulkureitit kodista ulos vapaina ja poista niistä ylimääräiset tavarat. Älä esimerkiksi lataa sähköpotkulaudaa tai -pyörää eteisessä. Varmista, että saat ulko-oven auki ilman avainta. Huolehdi, että ikkunat ja ovet avautuvat ja niiden luokse pääsee helposti.
- Älä varastoi polttopuuta tai muuta palavaa materiaalia rakennusten seinustoille.
- Pidä parveke siistinä ja poista ylimääräinen tavara.
- Säilytä varastossa tavarat niille tarkoitetuissa paikoissa – ei käytävillä.

Keittiön paloturvallisuus

Keittiö on kodin yleisin tulipalon syttymispaikka. Paranna keittiön paloturvallisuutta näin:

Liesi ja uuni

- Valmista ruoka valvotusti - ole paikalla kokatessa.
- Sammuta liesi käytön jälkeen.
- Puhdista liesituulettimen suodatin säännöllisesti.
- Älä säilytä liedien päällä tai uunissa mitään ja pidä liedien ympäristö siistinä.

Palovaroin

- Keittiöön ei yleensä suositella palovaroitin asentamista, koska ruoanlaitosta syntyvät höyryt voivat aiheuttaa turhia hälytyksiä. Muista kuitenkin, että muualla kodissa palovaroin on tärkeä.

Kodinkoneet

- Puhdista jääkaapin ja pakastimen taustat imuroimalla vähintään kerran vuodessa.
- Tarkista sähkölaitteiden kunto. Älä käytä vioittuneita laitteita.
- Käytä astianpesukonetta tai muita kodinkoneita valvotusti – ole paikalla.

RASVAPALO

Jos öljy syttyy kattilassa, sammuta se tukahduttamalla sammutuspeitteellä tai kattilan kannella.

Älä koskaan sammuta rasvapaloa vedellä – se voi levittää paloa entisestään.

SAMMUTUSVÄLINEET

Huolehdi, että keittiössäsi on vähintään sammutuspeite helposti saatavilla. Huolla käsisammutin määräajoin.

Grillaus – kaasu-, hiili- ja puugrillit

Grillaaminen on etenkin kesäaikaan kivaa puuhaa. Käytä erityyppisiä grillejä turvallisesti – varaa aina alkusammutusvälineet lähettyville.

Tiedosta ja huomioi myös mahdolliset maastopalovaroitukset - löydät ne esimerkiksi Ilmatieteen laitoksen verkkosivuilta (www.ilmatieteenlaitos.fi).

Kaasugrilli

- Tarkista keväällä, että grilli, neste-kaasuletku ja kaasupullo ovat kunnossa. Nestekaasuletkun päiväysleima ilmaisee tuotantovuoden.
- Taivuttele letkua ja katso, ettei siinä ole murtumia. Vaihda vaurioitunut letku uuteen.
- Älä kumarru kaasupolttimien yläpuolelle grilliä sytyttäessä.
- Sulje pulloventtiili aina käytön jälkeen.
- Puhdista grilli rasvajäämistä.

Hiili- ja puugrillit

- Sijoita grilli palamattomalle alustalle, riittävän kauaksi ympäröivistä materiaaleista.
- Älä suihkuta sytytysnestettä hehkuviin hiiliin.
- Siirrä tuhka metalliseen ja kannelliseen astiaan. Sijoita astia palamattomalle alustalle. Tuhkan jäähtyminen voi kestää useita päiviä.
- Säilytä polttopuut muualla kuin rakennusten seinustoilla.

Sähkölaitteet ja akut

Suurin osa sähkölaitteista aiheutuvista paloista johtuu viallisista laitteista, huolimattomuudesta tai varomattomuudesta.

Varmista, että

- kotisi sähkölaitteet ovat ehjiä ja puhtaita
- pistorasiat, valokytkimet sekä niihin liittyvät kaapelit ovat hyvin kiinnitettyjä ja puhtaita.

Akkujen lataaminen

Lataa sähkölaitteet (esim. kännykät, tabletit, tietokoneet, sähköhammasharjat, pyörät ja skootterit) turvallisesti:

- Käytä latauksessa laitteiden omia latausvälineitä.
- Lataa valvotusti, hereillä ollessasi - älä jätä yöksi latautumaan.
- Älä yllilataa, se lisää akkupalon vaaraa.
- Säilytä ja lataa akut avoimessa tilassa, jossa on toimiva palovaroitin.
- Ota latausvirta suoraan pistorasiasta.
- Irrota latausjohto pistorasiasta, kun laite on ladattu.
- Älä säilytä akkua asunnon poistumisreitillä kuten eteisessä.
- Toimita vanhat ja vialliset akut asianmukaisille kierrätyspisteille.

Akkupalo

Akkupalojen sammuttaminen voi olla hankalaa. Akku saattaa palaa ”räjähdellen”, ja sen savukaasut ovat myrkyllisiä. Paras tapa sammuttaa akkupalo on jäähdyttää akku. Toimi näin:

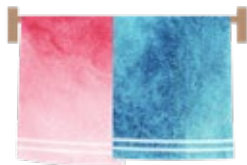
- Irrota laturi pistorasiasta, jos se on mahdollista.
- Siirrä akku mahdollisuuksien mukaan turvalliseen paikkaan jäähtymään, esimerkiksi patakintaita tai sammutuspeitettä käyttäen.
- Yritä jäähdyttää akku. Esimerkiksi kännykän voit upottaa vesisankoon, jossa on kylmää vettä.
- Palavan akun savukaasut ovat erittäin myrkyllisiä - vältä hengittämästä niitä.

Sammutettu akku voi syttyä uudestaan palamaan. Varmista, että akku on paikassa, josta mahdollinen uusi palo ei pääse leviämään. Poistu asunnosta, sulje ovi ja soita 112.

Saunan turvallinen käyttö

Suomessa syttyy noin 400 saunasta lähtevää tulipaloa vuosittain – usein syynä on saunan vääränlainen käyttö.

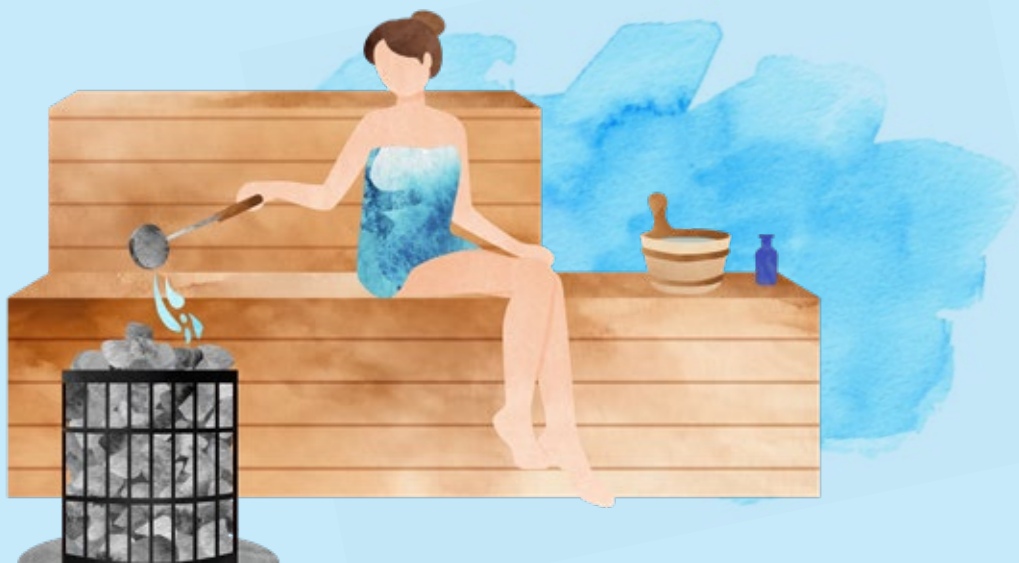

Käytä saunaasi turvallisesti

- Kun aloitat saunan lämmityksen, tarkista, ettei kiukaan päällä ole mitään.
- Valvo kotona sähkösaunan lämmitystä. Älä jätä saunaa päälle poistuessasi asunnosta.
- Irrota sulake, jos kiuas on pitkään käyttämättä.
- Kuivata vaatteet ja pyykki muualla kuin saunassa.
- Pidä saunan lauteet tyhjinä ja varastoi tavarat muualla kuin saunassa.
- Muista seurata sähkökiukaiden kuntoa säännöllisesti. Vaihda tai lisää kiviä tarvittaessa.

Jos sinulla on puulämmitteinen sauna

- varmista, että pellit ovat auki, kun aloitat lämmityksen. Laita pellit kiinni, vasta kun tuli on kokonaan sammunut, eikä hiillos hehku enää.
- varmista, etteivät kipinät lennä luukusta saunaa lämmittäessä.
- huolehdi säännöllisestä nuohouksesta. Ympärivuotisessa käytössä olevan asunnon tai jatkuvassa käytössä olevan vapaa-ajan asunnon tulisijat tulee nuohota vuosittain.
- hanki asuntoosi häkävaroitin.

Tulisijat ja nuohous

Pidä kotisi tai vapaa-ajan asuntosi tulisijat kunnossa ja käytä niitä turvallisesti. Asunnossa, jossa on tulisijoja, on suositeltavaa olla häkävaroitin.

- Polta tulisijassa vain kuivaa puuta - älä roskia, esimerkiksi maitopurkkeja tai muuta jätettä.
- Käytä tulisijaa sen käyttöohjeen mukaisesti, polta puuta oikea määrä kerrallaan.
- Sytytä puupanos päältä. Polta hyvällä vedolla, tällöin puu palaa puhtaammin.

Nuohous

Tulisijojen ja savuhormien säännöllinen nuohous on osa rakennuksen paloturvallisuutta. Nuohoojalla tulee olla ammattipätevyys. Tilaa nuohous siihen erikoistuneelta yritykseltä.

Vakinaisessa asuinkäytössä olevat rakennukset:

- Tulisijat ja savuhormit pitää nuohota vuosittain

Vapaa-ajan asunnot (esim. kesämökit)

- Tulisijat tulee nuohota vähintään kolmen vuoden välein. Usein käytettävissä tulisijoissa nuohous voi olla syytä tehdä useamminkin, jopa kerran vuodessa.

Säilytä tuhka oikein

Ole huolellinen tuhkan käsittelyssä. Tuhkan seassa saattaa olla pieniä "kyttöjä" useita päiviä.

- Jäähdytä ja sammuta tuhka kastelamalla.
- Laita tuhkat kannelliseen metalliastiaan. Säilytä metalliastiaan ulkona palamattomalla alustalla – ei esimerkiksi puurakenteisella terassilla.

Pidä porraskäytävät vapaina tavaroista

Pelastuslaki kieltää tavaroiden säilyttämisen porraskäytävillä sekä ullakoiden, kellarien ja varastojen kulkureiteillä. Miksi?

- Tulipalon sattuessa porraskäytävä on kerrostalojen pääasiallinen ja yleensä turvallisin poistumisreitti. Tavarat kuten lastenvaunut, rollaattorit ja ovimatot haittaavat poistumista sekä pelastustoimintaa.
- Porraskäytävässä oleva ylimääräinen tavara muodostaa palaessaan paljon myrkyllistä savua, joka täyttää porraskäytävän nopeasti.

Jos joudut pakenemaan palavasta huoneistosta porraskäytävään, sulje asuntosi ovi.

Mitä tehdä, jos kerrostalon porraskäytävässä savuaa?

Kerrostalot on rakennettu niin, ettei palo tai savu pääse helposti leviämään asunnosta toiseen. Toimi näin:

- Pysy asunnossa sisällä ja pidä ovi kiinni, koska savun hengittäminen on hengenvaarallista.
- Soita 112, kerro, mistä asunnosta soitat.
- Tiivistä ulko-oven ja postiluukun raot esimerkiksi kostealla pyyhkeellä.
- Jos asuntoon tulee savua, vältä hengittämästä sitä. Pysyttele matalana: konttaa tai ryömi parvekkeelle tai avoimen ikkunan ääreen.
- Herätä pelastajien huomio huutamalla, heiluttamalla käsiä tai vilkuttamalla taskulamppua.
- Odota apua.

Kynttilät, tuikut ja ulkotulet

Pimeänä vuodenaikana kynttilät, tuikut ja ulkotulet tuovat valoa ja tunnelmaa.

Ulkotulet ja -lyhdyt

- Älä polta ulkotulia terassilla, kuistilla tai parvekkeella.
- Asettele ulkotulet tukevaan astiaan, palamattomalle alustalle ja riittävän etäälle rakennuksesta. Jätkänynttilöiden käyttöä ei suositella taajamissa pienille pihuille ollenkaan. Niiden etäisyys rakennuksista tulisi olla vähintään 5–10 metriä.
- Pidä lapset ja lemmikit etäällä ulkotulista ja -lyhdyistä.
- Jos tulee tai sataa kovasti vettä, älä käytä ulkotulia tai -lyhtyjä. Tuuli voi kaataa astian ja vesisade voi aiheuttaa roiskevaaran.
- Sammuta ulkotulet ja -lyhdyt tukahduttamalla, jos poistut paikalta.
- Huolehdi, että alkusammutusvälineet (esim. sammutuspeite ja käsisammutin) ovat helposti saatavilla.

Muista nämä

Kynttilät ja tuikut

- Käytä kynttilöille ja tuikuille vain palamatonta alustaa. Varmista, ettei niiden lähellä ole verhoja, sisustustekssteilejä tai muita helposti syttyviä esineitä.
- Jätä kynttilöiden ja tuikkujen väliin riittävästi tilaa. Liian lähekkäin asetellut tuikut voivat sytyttää yhteisen liekin ja aiheuttaa tulipalon.
- Pidä kynttilät ja tuikut poissa lasten ja lemmikkien ulottuvilta.

Toiminta tulipalossa

Toimi tulipalon syttyessä ripeästi ja määrätietoisesti.

Pidä tärkeimmät mukaan otettavat asiat kuten avaimet, puhelin ja lompakko aina käden ulottuvilla, jotta ne on helppo poimia mukaan.

- Yritä sammuttaa palo sammutuspeitteellä tai käsisammuttimella, jos mahdollista. Tehokkaalla alkusammutuksella voit estää palon leviämisen ja isommat vahingot.

Pidä huolta omasta turvallisuudestasi: Jos palo leviää hallitsemattomasti, älä yritä sammuttaa sitä. Poistu heti ja auta muita asunnossa olevia pääsemään ulos.

- Liiku konttaamalla tai ryömimällä, koska savu ja lämpö pyrkivät nousemaan ylöspäin.
- Poistuessasi asunnosta sulje ovet ja ikkunat.
- Kerrostalossa käytä poistuessasi portaita. Poistu ulos asti.
- Soita hätänumeroon 112 turvallisesta paikasta ulkoa.
- Opasta paloautot paikalle.

Opeta ja harjoittele turvallisuustaitoja lasten kanssa

Turvallisuustaidot opitaan jo lapsena. Niitä on hyvä harjoitella ja kerrata.

Huolehdi näin asunnon paloturvallisuudesta, kun kotona asuu lapsia tai nuoria:

- Varmista, että kotona on kaksi turvallista poistumisreittiä. Opeta kaikille perheenjäsenille poistumisreitit palon varalta. Harjoitelkaa reitit yhdessä.
- Hanki alkusammutusvälineet eli sammutuspeite ja käsisammutin. Opeta niiden käyttö lapsille ja nuorille. Sijoita alkusammutusvälineet paikkaan, josta ne on helppo löytää ja ottaa käyttöön.
- Huolehdi, etteivät tulitikut tai muut tulentekovälineet ole lasten ulottuvilla.
- Polta kynttilöitä, tuikkuja ja lyhtyjä valvotusti vain, kun aikuisia on kotona.

Lataa jokaisen perheenjäsenen puhelimeen 112 Suomi -sovellus ja opeta heille, miten sitä käytetään hätätilanteissa.

Varaudu erilaisiin häiriöihin ja kriiseihin

Kun jotakin poikkeuksellisissa tapahtuu, viranomaiset ja muut vastuutahot huolehtivat tilanteen hoitamisesta.

Jokaisen omalla varautumisella ja toiminnalla on kuitenkin merkitystä sille, kuinka hyvin tilanteessa selvitään.

Varautumista vaativia tilanteita ovat esimerkiksi

- Sähkö- ja vesikatkot
- Häiriöt internetin tai puhelinyhteyksien toiminnassa
- Luonnonilmiöt, kuten myrsky tai tulva
- Vaarallisen aineen leviäminen
- Pitkäkestoiset kriisit, kuten pandemia ja sotilaallinen konflikti

Olet varautunut, kun sinulla on

- **kotivaraa**, eli ruokaa, vettä ja välttämättömiä tarvikkeita ainakin 3 vuorokaudeksi
- **tietoa ja taitoa** toimia, kun joudut poikkeavaan tilanteeseen
- **toimintakykyä** fyysisesti ja psyykkisesti
- **yhteisöllisyyttä** eli yhteyttä muihin ja kykyä auttaa

Pärjääät monessa tilanteessa, kun toimit näin:

- Pysy rauhallisena.
- Mieti, millaisesta tilanteesta on kyse, mitä toimintaohjeita tiedät siihen liittyvän, ja miten tilanne vaikuttaa sinuun, läheisiin ja lähialueen ihmisiin.
- Seuraa viranomaisten viestintää ja noudata ohjeita.
- Listaa tärkeimmät tilanteessa tehtävät asiat ja ryhdy toimeen.
- Auta muita kykyäsi mukaan, ja pyydä tarvittaessa itse apua.
- Jos tarvitset kiireellisesti apua, soita hätänumeroon 112.

Lue lisää varautumisesta:

suomi.fi/varautuminen | pelastustoimi.fi/pelastustoimi/varautuminen

Suomessa on aina varauduttu myös väestönsuojeluun

Väestönsuojelu on humanitaarista toimintaa, jolla suojataan siviilejä ja turvataan yhteiskunnan toimintakyky sotatilanteessa.

Väestönsuojelutilanteessa viranomaiset kertovat siitä ja ohjeistavat ihmisiä.

Pelastusviranomaisten väestönsuojelutehtäviä ovat väestön varoittaminen, evakuointi, suojaaminen väestönsuojiiin sekä sammutus- ja pelastustoiminta.

Kiinteistöissä olevat yksityiset väestönsuojat sekä kaupungeissa olevat yleiset suojat laitetaan käyttökuntoon ja niihin suojaudutaan, jos pelastusviranomaisen määrää niin. Väestönsuoja suojaa muun muassa räjähdyksiltä, rakennusten sortumiselta ja vaarallisilta aineilta. Väestönsuojan tunnus on sininen tasasivuinen kolmio oranssilla pohjalla.

Elämää pyritään jatkamaan mahdollisimman tavanomaisissa oloissa myös sodan oloissa, eikä evakuointi ole välttämätöntä, jos alueella olevia ihmisiä voidaan suojata muilla toimilla. Viranomaiset kertovat ja ohjeistavat siinä vaiheessa, jos alueelta on tarpeen poistua.

Tarkempaa tietoa oman asuinalueesi väestönsuojista ja suojautumisesta löydät paikallisen pelastuslaitoksen sivustolta pelastustoimi.fi

